

Sygnatura akt VIII C 347/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 września 2021 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi - Widzewa w Łodzi VIII Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Tomasz Kalsztein

Protokolant: st. sekr. sąd. Dorota Piasek

po rozpoznaniu w dniu 31 sierpnia 2021 w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa B. R.

przeciwko (...) Towarzystwu (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W.

o zapłatę

1. oddała powództwo;

2. zasądza od powoda B. R. na rzecz pozwanego (...) Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. kwotę 3.617 zł (trzy tysiące sześćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt VIII C 347/21

UZASADNIENIE

W dniu 25 marca 2021 roku powód B. R., reprezentowany przez pełnomocnika będącego adwokatem, wytoczył przeciwko (...) U. S.A. w W. powództwo o zasądzenie kwoty 11.340 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 15 lutego 2021 roku do dnia zapłaty, ponadto wniósł o zasądzenie od pozwanego zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pełnomocnik wskazał, że w dniu 9 maja 2020 roku doszło do kolizji drogowej w wyniku której uszkodzeniu uległ należący do powoda samochód marki I. (...) o nr rej. (...). Sprawca zdarzenia posiadał ubezpieczenie OC w pozwanym towarzystwie ubezpieczeń. W związku ze zdarzeniem powód wynajął pojazd zastępczy, który użytkował od dnia 11 maja 2020 do dnia 31 sierpnia 2020 roku, tj. do momentu zakończenia likwidacji szkody. Stawka dzienna za najem wyniosła 140 zł, a cały koszt najmu 11.340 zł. Pomimo zgłoszenia roszczenia w tym zakresie pozwany nie spełnił świadczenia.

(pozew k. 5-8)

W odpowiedzi na pozew pozwany, reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika, wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda zwrotu kosztów procesu. Wskazał, że w toku postępowania likwidacyjnego powód nie przedłożył dokumentów koniecznych do rozpatrzenia zasadności jego roszczenia, tj. faktury za najem pojazdu oraz protokołu zdawczo-odbiorczego samochodu zastępczego, tymczasem refundacji mogą podlegać wyłącznie wydatki rzeczywiście poniesione na najem pojazdu. Niezależnie od powyższego pozwany z ostrożności procesowej zakwestionował wysokość stawki oraz okres najmu.

(odpowiedź na pozew k. 27-32)

W toku procesu stanowiska stron nie uległy zmianie.

(protokół rozprawy k. 53-54)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 9 maja 2020 roku doszło do zdarzenia drogowego, w wyniku którego uszkodzeniu uległ samochód marki I. (...) o nr rej. (...) będący własnością B. R.. W związku ze zdarzeniem powodowi zatrzymano dowód rejestracyjny pojazdu.

Sprawca kolizji posiadał ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych u pozwanego ubezpieczyciela.

(dowód z przesłuchania powoda – elektroniczny protokół rozprawy z dnia 31 sierpnia 2021 roku, pismo z (...) k. 9, okoliczności bezsporne)

B. R. zgłosił szkodę pozwanemu, który wdrożył postępowanie likwidacyjne. W jego toku szkoda została zakwalifikowana, jako całkowita. W dniu 5 maja 2020 roku powód zbył wrak uszkodzonego pojazdu za kwotę 26.800 zł. Decyzją z dnia 31 sierpnia 2020 roku pozwany poinformował powoda o przyznaniu odszkodowania w wysokości 61.100 zł.

(faktura k. 10, decyzja k. 11-11v., okoliczności bezsporne)

W dniu 11 maja 2020 roku powód zawarł z P. B. umowę najmu samochodu zastępczego marki I.. Stawka za najem została ustalona na kwotę 140 zł dziennie. Okres obowiązywania umowy oznaczono w jej treści na od dnia 11 maja 2020 roku do dnia 31 sierpnia 2020 roku. W umowie znalazł się ponadto zapis, że w dniu 31 sierpnia 2020 roku zwrócono przedmiot najmu jak w dniu najmu oraz z pełnym bakiem.

B. R. nie uregulował należności z tytułu najmu pojazdu, a jednocześnie nabył na własność wynajmowany samochód marki I..

(dowód z przesłuchania powoda – elektroniczny protokół rozprawy z dnia 31 sierpnia 2021 roku, umowa najmu k. 12)

Pismem z dnia 5 stycznia 2021 roku powód wezwał pozwanego do refundacji kosztów najmu pojazdu zastępczego.

(pismo k. 14-15, potwierdzenie nadania przesyłki k. 15v.)

Do dnia wyrokowania pozwany nie zapłacił powodowi kwoty dochodzonej pozwem.

(okoliczności bezsporne)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił bądź jako bezsporny, bądź na podstawie dowodów z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, których prawdziwości ani rzetelności ich sporządzenia nie kwestionowała żadna ze stron. Za podstawę ustaleń faktycznych Sąd przyjął ponadto dowód z przesłuchania powoda.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo było niezasadne.

W niniejszej sprawie znajdują zastosowanie zasady odpowiedzialności samoistnego posiadacza mechanicznego środka komunikacji poruszanego za pomocą sił przyrody statuowane w przepisie art. 436 k.c., oraz – w związku z objęciem odpowiedzialności posiadacza pojazdu obowiązkowym ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej – przepisy ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (t.j Dz.U. 2013, poz. 392 ze zm.). W kwestii zakresu szkody i odszkodowania obowiązują reguły wyrażone w przepisach ogólnych księgi III Kodeksu cywilnego, tj. przepisy

art. 361 § 2 k.c. oraz art. 363 k.c. Zastosowanie w przedmiotowej sprawie znajdują także przepisy Kodeksu cywilnego dotyczące ubezpieczeń majątkowych.

W myśl przepisu art. 822 § 1 k.c., przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony. Zaś zgodnie z art. 34 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, zakład ubezpieczeń zobowiązany jest do wypłaty odszkodowania z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia. Ubezpieczyciel odpowiada w granicach odpowiedzialności sprawcy szkody – odpowiada za normalne następstwa działania bądź zaniechania, z którego szkoda wynikła. Wysokość odszkodowania winna odpowiadać rzeczywistym, uzasadnionym kosztom usunięcia skutków wypadku, ograniczona jest jedynie kwotą określoną w umowie ubezpieczenia (art. 824 § 1 k.c., art. 36 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych).

Ubezpieczeniem OC posiadaczy pojazdów mechanicznych jest objęta odpowiedzialność cywilna każdej osoby, która kierując pojazdem mechanicznym w okresie trwania odpowiedzialności ubezpieczeniowej, wyrządziła szkodę w związku z ruchem tego pojazdu (art. 35 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych).

Zakład ubezpieczeń w ramach odpowiedzialności gwarancyjnej wynikającej z umowy ubezpieczenia przejmuje obowiązki sprawcy wypadku. Odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń nie może wykraczać poza granice odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierującego pojazdem, ale również nie może być mniejsza niż wynikła na skutek ruchu pojazdu mechanicznego szkoda.

Poszkodowany w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia obowiązkowego odpowiedzialności cywilnej może dochodzić roszczeń bezpośrednio od zakładu ubezpieczeń (art. 19 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, art. 822 § 4 k.c.).

W przedmiotowej sprawie bezspornym między stronami był fakt zaistnienia zdarzenia komunikacyjnego z dnia 9 maja 2020 roku, w wyniku którego należący do B. R. samochód marki I. uległ uszkodzeniu. Do zdarzenia drogowego doszło z winy osoby ubezpieczonej w zakresie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w pozwany Towarzystwie (...). Przedmiotem sporu nie była zatem zasada odpowiedzialności pozwanego za przedmiotową szkodę. Pozwany nie kwestionował także uprawnienia poszkodowanego do wynajęcia pojazdu zastępczego na czas likwidacji szkody, podnosił natomiast, że powód nie udowodnił, że w związku z wynajmem pojazdu poniósł jakikolwiek wydatek.

Odnosząc się do zarzutu pozwanego Sąd uznał go za w pełni uzasadniony. W świetle utrwalonego stanowiska judykatury nie budzi wątpliwości, że odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za uszkodzenie albo zniszczenie pojazdu mechanicznego niesłużącego do prowadzenia działalności gospodarczej obejmuje celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem pojazdu zastępczego. Jednocześnie wskazuje się, że zakres obowiązku odszkodowawczego obejmuje poniesione koszty najmu pojazdu zastępczego tego samego typu co uszkodzony, za czas niezbędny do naprawy albo zakupu nowego pojazdu. Innymi słowy refundacji mogą podlegać tylko wydatki rzeczywiście poniesione na taki najem. Jest to zresztą oczywiste, skoro zgodnie z art. 361 § 1 i § 2 k.c. zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła, zaś naprawienie szkody obejmuje straty, jakie poszkodowany poniósł, a także korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby nie wyrządzono mu szkody. Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w uchwale składu siedmiu sędziów z dnia 17 listopada 2011 roku (III CZP 5/11, OSNC 2012/3/28), w orzecznictwie Sądu Najwyższego, m.in. w uchwałach z dnia 15 listopada 2001 roku (III CZP 68/01, OSNC 2002, nr 6, poz. 74) i z dnia 17 maja 2007 roku (III CZP 150/06, OSNC 2007, nr 10, poz. 144) oraz w wyrokach z dnia 20 lutego 2002 roku (V CK 908/00), z dnia 11 czerwca 2001 roku (V CKN 226/00, OSP 2002, nr 3, poz. 40) i z dnia 7 sierpnia 2003 roku (IV CKN 387/01), ukształtował się wprawdzie pogląd, że naprawa uszkodzonego pojazdu nie jest warunkiem wypłaty odszkodowania, bo istotne znaczenie ma fakt powstania szkody, a nie jej naprawienie,

ale nie jest on adekwatny w omawianej sytuacji, w której strata majątkowa powstaje dopiero z chwilą poniesienia kosztów najmu pojazdu zastępczego. Stanowisko to zostało podtrzymane w późniejszych judykatach (por. m.in. uchwała SN z dnia 15 lutego 2019 roku, III CZP 84/18, OSNC 2020/1/6), znalazło aprobatę w orzecnictwie sądów powszechnych (por. m.in. wyrok SA w Warszawie z dnia 18 lipca 2019 roku, V ACa 499/18, L.; wyrok SA w Gdańsku z dnia 29 maja 2015 roku, I ACa 15/15, L.), a także całkowitą akceptację Sądu rozpoznającego niniejszą sprawę. W realiach przedmiotowej sprawy nie budzi zaś wątpliwości, jak również przyznał to wprost powód, że nie opłacił on kosztu najmu pojazdu zastępczego. Uwadze Sądu nie uszło, że B. R. nie tylko nie złożył faktury za najem, która dokumentowałaby koszt najmu, ale dokumentu takiego nawet nie wystawił. W takim stanie rzeczy można przyjąć wyłącznie, że obecnie mamy do czynienia z nierozliczoną umową najmu pojazdu zastępczego, z tytułu której powód nie poniósł jakiegokolwiek, choćby najmniejszego wydatku. Zubożony jest zatem co najwyżej wynajmujący pojazd, nie zaś sam powód. Znamienne jest również, że B. R. zakupił wynajmowany wcześniej samochód, co rodzi pytanie, w jaki sposób transakcja ta przebiegała skoro koszt najmu pozostawał nierozliczony. Powód wprawdzie podnosi, że fakturę miał wystawić po otrzymaniu świadczenia od ubezpieczyciela, nie dysponował bowiem środkami pieniężnymi, traci jednak z pola widzenia okoliczność, że miał wystarczające fundusze, aby nabyć inny pojazd. Dla przedstawianej przez powoda wersji doszło więc do wręcz kuriozalnej sytuacji, w której nabywa on wcześniej wynajmowany pojazd, a jednocześnie oświadcza sprzedawcy, że wobec braku środków nie jest w stanie zapłacić za najem. Ów stan braku płatności utrzymuje się przy tym już ponad rok od zakończenia najmu. Powtórzenia wymaga, że z tytułu najmu nie została nawet wystawiona faktura określająca kwotę do zapłaty oraz termin płatności. Wreszcie zwrócić należy uwagę, że powód nie był w stanie dokładnie podać daty, w której zakupił auto, wyjaśniając, że na pewno miało to miejsce po sprzedaży wraku, chyba po otrzymaniu odszkodowania. Ów niepewność rodzi jednak wątpliwość odnośnie tego, czy do tej transakcji rzeczywiście doszło po dniu 31 sierpnia 2020 roku, czy może jednak wcześniej. W przypadku drugiej opcji, sprzedaż nastąpiłaby jeszcze w czasie deklarowanego przez powoda okresu najmu.

Reasumując Sąd doszedł do wniosku, że po stronie nie powstała jeszcze szkoda z tytułu wydatków poniesionych na najem pojazdu zastępczego, a wytoczone powództwo uznać należy za przedwczesne, co musiało skutkować jego oddaleniem.

O kosztach procesu rozstrzygnięto w oparciu o art. 98 k.p.c. zasądając od powoda na rzecz pozwanego kwotę 3.617 zł obejmującą opłatę sądową koszty zastępstwa procesowego w stawce minimalnej – 3.600 zł oraz opłatę skarbową od pełnomocnictwa – 17 zł.

Z tych względów, orzeczono jak w sentencji.